

<https://valtioneuvosto.fi/hallitukset/hallitusohjelma#/2/1>

2.1 Kiirehdittävät toimet sosiaali- ja terveystalouden saatuuden parantamiseksi

Hallitus vie eteenpäin lukuisia uudistuksia sosiaali- ja terveystalouden vahvistamiseksi. Hallitus toteuttaa kiireellisesti toimia, joilla voidaan parantaa sosiaali- ja terveystalouden saatuutta. Hallitus kiinnittää erityisesti huomiota perusterveydenhuollon palveluiden saatuuteen, ikääntyneiden kotona pärjäämiseen ja mielenterveysavun ja -palveluiden saatuuteen sekä vahvistaa kaikista heikoimmassa asemassa olevien tilannetta.

Perusterveydenhuollon vastaanotto toiminta

Hallitus pyrkii toimillaan keventämään hyvinvointialueiden taakkaa ja purkamaan perusterveydenhuollon hoitonoja. Kohdennetaan vuoden 2023 toisessa lisätalousarviossa vuodelle 2023 tarvittava rahoitus nykytuotoisen Kela-korvauksen kasvattamiseen perusterveydenhuollon vastaanotto toiminnassa.

Perusterveydenhuollon saatuutta parannetaan kohdentamalla hallituskauden aikana kertaluonteista rahoitusta perusterveydenhuollon hoitonojen purkuun hallituksen kehittämän uuden Kela-korvausmallin avulla. Rahoitus allokoidaan kohdevuosille tarkoituksenmukaisella, mutta mahdollisimman etupainotteisella ja vaikuttavalla tavalla. Tavoitteena on purkaa akuutteja hoitonoja aiheuttamatta häiriötä hyvinvointialueiden omalle toiminnalle. Hallitus varaa rahoitusta käyttötarkoitukseen yhteensä 335 miljoonaa euroa, mutta rahoituksen tarkka kohdentuminen ja jaksotus vuosille tarkentuu jatkovalmistelussa.

Nykytuotoista Kela-korvausta jatketaan, kunnes hallituksen kehittämä uusi Kela-korvausmalli toteutetaan edellä mainitulla rahoituksella.

Varmistetaan hoitotakuun toteutuminen perusterveydenhuollon vastaanotto toiminnassa ja suun terveydenhuollossa. Yhtenäistetään hoitotakuun ja palveluihin pääsyn määräaikoihin liittyvää valvontaa. Ohjataan hyvinvointialueita tarvittaessa käyttämään ostopalvelua tai palveluseteliä. Käynnistetään tehostettu perusterveydenhuollon saatuuden seurannan jakso osana hyvinvointialueiden ohjausta.

Matalan kynnyksen mielenterveysapu ja -palveluiden saatuus

Mielenterveyspalveluiden saatuutta parannetaan pikaisesti. Kehitetään perustason mielenterveyspalveluja esimerkiksi terapiat etulinjaan -toimintamallin kokemuksia hyödyntäen ja ottamalla käyttöön porrasteinen hoitomalli.

Turvataan lainsäädännöllä lasten ja nuorten yhdenvertainen pääsy perustasolla lyhytpsykoterapiaan tai muihin vaikuttaviin psykososiaalisiin hoitoihin (hallituksen mallin mukainen lasten ja nuorten terapiatakuu).

Vahvistetaan psykoteriapalveluiden saavutettavuutta uudistamalla psykoterapeuttikoulutusta kaksiportaiseksi ja säätämällä ensimmäisen portaan koulutus maksuttomaksi.

Lisätään matalan kynnyksen palveluiden ja mielenterveysavun saatuutta yhteistyössä muun muassa järjestöjen ja seurakuntien kanssa, esimerkiksi walk in -palvelut ja chat-palvelut.

Hallitus kiinnittää erityistä huomiota neuropsykiatrisesti oireilevien (nepsy) lasten palveluihin ja heidän perheittensä tukeen sekä nopeaan diagnosointiin ja avun piiriin pääsyyn.

Tuetaan mielenterveyspalveluiden saatavuutta yhdessä hyvinvointialueiden kanssa tehostamalla Mielenterveystalo-palvelukokonaisuuden käyttöä alueilla (omahoito-ohjelmat ja verkkoterapiat).

<https://valtioneuvosto.fi/hallitukset/hallitusohjelma#/2/4>

Kehitetään perustason mielenterveyspalveluja esimerkiksi Terapiat etulinjaan -toimintamallin kokemuksia hyödyntäen ja ottamalla käyttöön porrasteinen hoitomalli. **Turvataan lainsäädännöllä lasten ja nuorten yhdenvertainen pääsy perustasolla lyhytpsykoterapiaan tai muihin vaikuttaviin psykososiaalisiin hoitoihin (niin sanottu hallituksen mallin mukainen lasten ja nuorten terapiatakuu).** Edistetään matalan kynnyksen toiminnan, muun muassa walk in -palveluiden ja chat-palveluiden ja mielenterveysavun saatavuutta koko maassa.

...

Hallitus päivittää säädökset neuvolan, kouluterveydenhuollon ja muiden ikäryhmälle tarkoitettujen palvelujen osalta lisäten palveluiden vaikuttavuutta. Neuvoloita ja kouluterveydenhuoltoa kehitetään tukemaan perheitä ja vanhemmuutta **vahvemmin lapsen etu** sekä perheiden yksilöllinen tilanne huomioiden.

<https://valtioneuvosto.fi/hallitukset/hallitusohjelma#/2/7>

Hallitus sitoutuu tavoitteeseen, jossa kustannusten kasvua hillitään vuoden 2023 julkisen talouden perusuraan verrattuna 1,4 miljardilla eurolla vuoteen 2027 mennessä ja yhteensä 3 miljardilla eurolla vuoteen 2031 mennessä kansalaisten perustuslailliset oikeudet huomioiden. Hyvinvointialueiden rahoitusmalliin tehdään tätä kustannusten hillinnän tavoitetta vastaavat muutokset. *[Anu: Ennakoivat palvelut säästävät, kriisiytyneet tilanteet ovat kalliita]*

Väestön hyvinvoinnin parantamiseksi ja sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelujärjestelmään kohdistuvan kuorman keventämiseksi on välttämätöntä onnistua hyvinvoinnin- ja terveyden edistämässä ja sairauksien **ennaltaehkäisyssä**. Hallitus pyrkii kannustamaan hyvinvointialueita panostamaan asukkaidensa hyvinvoinnin ja terveyden kannalta keskeisiin ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. **Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) -kertoimen painoarvoa kasvatetaan nykyisestä.** Samalla tarkastellaan kuntien ja hyvinvointialueiden välistä rahoitusratkaisua siten, että se kannustaa panostamaan terveyden edistämiseen ja ennaltaehkäisevään työhön. *[Anu: Kuntalainen, joka ei ole pärjännyt koulussa lukiongelmiensä vuoksi kärsii todennäköisimmin ongelmista itsetunnon kanssa, masennuksesta, työttömyydestä ja pienituloisuudesta -> arviolta 85-90% nuorisovankiloitten asukeilla on nepsyhaasteita -> toimet tehtävä oikea-aikaisesti ja oikealla intensiteetillä eli eskari-eka-toka, myöhemminkin auttaa, muttei yhtä tehokkaasti: on jo oppinut "selviytymään" koulusta muilla keinoin]*

Hyvinvointialueiden kokonaisrahoitus säilyy pääosin yleiskatteellisena. Hyvinvointialueilla on mahdollisuus kohdentaa rahoitus alueelliset erityispiirteet ja olosuhdetekijät huomioiden. Hyvinvointialueille annettavan kansallisen rahoituksen kohdentamisessa ei siirrytä kohde- tai hankerahoitukseen, mutta hyvinvointialueiden ohjauksen kautta voidaan painottaa kansallisesta näkökulmasta vaikuttavia toimia.

- ➔ *Tämä osio ampuu alas sen, minkä Kalle sanoi (että voitaisiin kohdentaa rahoitusta). Toisaalla tosin sanottiin, että voidaan siirtyä palvelusetelimalliin, joka mahdollistaa nepsyhoitoon pääsyn myös pienituloiselle.*

<https://valtioneuvosto.fi/hallitukset/hallitusohjelma#/2/0>

Hallitus edistää lapsimyönteisen yhteiskunnan rakentamista. Huomiota kiinnitetään varsinkin perheiden hyvinvointiin ja varhaiseen tukeen. Paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden palvelut edellyttävät erityisiä toimenpiteitä. Erityisesti kotihoidon kriisiytyneeseen tilanteeseen hallitus etsii mahdollisimman nopeita ratkaisuja. Pelastuspalveluiden saatavuus varmistetaan kaikkialla Suomessa.